

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัย นายนเรศ ทิพย์ศ ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร (2) รองศาสตราจารย์

ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) รูปแบบการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในอำเภอเมืองลำปาง (2) ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในชุมชน และ (3) แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ หัวหน้าสถานีวิสาหกิจชุมชน ทั้งหมด 10 สถานี รวม 10 คน การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองลำปางที่เคยรับฟังรายการจากวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูป ทาโร ยามาเน ที่ความเชื่อมั่น 95% โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา คำร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า (1) วิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองลำปางมีรูปแบบการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 3 แบบคือ 1.1) การบริหารจัดการแบบภาคประชาชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและไม่แสวงหากำไร 1.2) การบริหารจัดการแบบภาครัฐ มีการบริหารจัดการโดยภาครัฐและไม่แสวงหากำไร 1.3) การบริหารจัดการแบบภาคธุรกิจ มีการบริหารจัดการโดยภาคธุรกิจเอกชนโดยมีคนในชุมชนเข้าร่วมในส่วนของการจัดและผลิตรายการโดยมีการแสวงหากำไร (2) ในส่วนความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสมาชิกในชุมชนพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วม แต่ในส่วนที่มีการชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมก็พบว่า ประชาชนมีความสนใจค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาเป็นอาสาสมัครและผู้สื่อข่าว (3) แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า การบริหารจัดการแบบภาคประชาชนเป็นการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มากที่สุด กล่าวคือ ประชาชนในชุมชนมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการเป็นคณะกรรมการของสถานี รวมถึงร่วมวางแผนและกำหนดนโยบายของสถานี

คำสำคัญ วิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน

Thesis title: Participation in the Management of the Community Radio in Muang Lampang,
Lampang Province

Researcher: Mr. Nares Thipayos; **Degree:** Master of Communication Arts;

Thesis advisers: (1) Dr. Passawalee Nittikasetsunthorn, Assistant Professor; (2) Theerarax
Photisuwan, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purpose of this research was to study (1) the types of management of community radio stations in Muang District, Lampang, and the types of community participation; (2) community members' desire to participate in management of the community radio stations; and (3) ways of managing the radio stations that are more conducive to community participation.

This study was qualitatively and quantitatively conducted. For the qualitative part, the sample included 10 heads of 10 community radio stations. For the quantitative part, the sample consisted of 400 residents of Muang District, Lampang, who had listened to the community radio station programs, chosen through simple random sampling using the Taro Yamane charts at a level of confidence of 95%. Data were collected using interviews, observations and a questionnaire and were analyzed using content analysis, percentages and means.

The results showed that (1) community radio stations in Muang District, Lampang, used one of three management types: 1.1) public management, in which the community participated in management and the radio station was not for profit; 1.2) government management, in which a government agency managed the station and the station was not for profit; or 1.3) business management, in which a private sector company managed the station, members of the community participated in producing and arranging the programs, and the station was run for profit; (2) As for community members' desire to participate in management, the majority of the sample revealed that they were never invited to participate, but most of those who were invited to participate were only interested to a small degree. Those who wanted to participate wanted to be volunteers or reporters; and (3) The type of radio station management that was most conducive to community participation was public management, because through this type, community members had the opportunity to be on the board of directors, to set policy and to participate in planning.

Keywords: Community radio, Community radio station management, Community participation